

Kotiseutulehti

Jäsentiedote syksy 2025

Eurajoen kotiseutuyhdistys
Luvia seor

Eurajoen kotiseutuyhdistyksen kuulumisia

Puheenjohtajan terveiset

Vuosi 2025 lähenee loppuaan ja on aika kiittää kaikkia kuluneesta vuodesta. Yhdistys täyttää ensi vuonna 70 vuotta, ja vietämme juhlaa 22.2.2026 Yhteiskoululla. Mainittakoon tämä ystävällisenä kutsuna kaikille jäsenille. Pyydämme kuitenkin ilmoittautumaan, jotta tiedämme varata ruokaa ja kakkua tarpeeksi. Ohjeita ilmoittautumiseen tulee myöhemmin. Voit saada ohjeet ja muitakin yhdistyksen tiedotteita myös sähköpostiisi, jos laitat sähköpostiosoitteesi allekirjoittaneelle.

Kotiseutuyhdistyksen vuoden 2025 tapahtumat alkoivat toukokuussa, kun yksi Eurajoki pyöräilee-tapahtuman kirjauspisteistä oli Kirkonkylän kivimakasiinilla. Se toimii yhdistyksen varastomuseona. Kun sää kirkastui aamun rätäsateen jälkeen, oli mukavaa nauttia kahvia ja Jaakko H:n leipomia munkkeja ja käydä tutustumassa kivimakasiinin esineistöön. Toukokuun lopulla pidettiin museoiden avajaiset Irjanteen kylätapahtuman yhteydessä ja kesäkuussa olimme kesäretkellä Lohjan seudulla, tutustuen mm. Kovelan traktorumuseoon, Ahjonsuun kauppa-museoon, Lohjan kirkkoon sekä Mustion linnaan.

Elokuun alussa järjestimme Kansallispukujen tuuletuksen Irjanteen Esterintuvalla, ja yhteistyökumppaneina olivat Eläkeliiton Eurajoen osasto sekä Eurajoen seurakunta. Pia Ala-Äijälä kertoi kansallispuvuista ja Kintunperän

Seinäruusujen naiset tanssivat ja tanssittivat yleisöä. Klo 15 oli kansanlaulukirkko Irjanteen kirkossa. Elokuussa Irjanteen-museoilla oli Ferrari Fun Run-tapahtuma, jossa 24 autokuntaa Suomen Ferrari clubista kävi suorittamassa yhden viidestä rastistaan, eli vastaamassa museoaiheisiin kysymyksiin.

Hevoskynökisat pidettiin Vuojella jo 19. kerran ja siellä vieraili Farmi Suomi-ohjelman Pehtoori, joka kävi vaimoineen tutustumassa myös Irjanteen museoihin kisojen jälkeen. Lokakuussa museoilla kävi japanilainen kuvausryhmä. Heitä kiinnosti erityisesti maatalousmuseon yläkerrassa oleva viljan säkkikuivuri, jota Hannu Uusi-Uola esitteli.

Muutoksen aika

Olen jättämässä puheenjohtajan tehtävät yhdistyksessä vuoden 2026 alusta, ja kiitän jäseniä, toimikuntien talokoolaisia, yhteistyökumppaneita, johtokuntaa ja kaikkia muita, joiden kanssa olen tehnyt yhteistyötä kotiseutuyhdistyksen tapahtumissa ym. Jatkan edelleen yhdistyksessä jäsensihteerinä ja kirjavastaavana sekä museoesineiden digitoijana ym. ja minulta saa kysyä Eurajokeen liittyviä asioita jatkossakin, autan mielelläni, jos osaan.

Loppusyksyisin terveisin, hyvää joulua toivotellen,
Leena Falttu, leena.falttu@eurajoki.fi

Kansallispukujen tuuletus 2.8.2025. Oikealla istumassa Pia Ala-Äijälä.

Kotiseutumme Eurajoki osa 34 ilmestyy keväällä

Tätä kirjoittaessa ei ole vielä kansikuvaa, mutta kirjan taitto on meneillään ja uunituoreen kirjan on tarkoitus ilmestyä helmikuussa. Kirjan aiheista mainittakoon muutamia: aikalaisten kertomia kapina-ajan muistoja, jotka Kauko Kaunisto on laittanut muistiin 1980-luvun lopulla, Kaunis-
saari vuonna 2025, Eurajoen lainamakasiinit ja Kustaa Aadolfin kirkon historia sekä 2023–2025 tehty remontti ja Eurajoen alajuoksun sillat. Kirjaan tulee myös monta mielenkiintoista elämäntarinaa/henkilökuvaa, kuten Huugo Jaakkolan, Pirkko Riihosen, Reijo Leinon, Simo Pämpin ja Aira Lehtomaan. Mukana on myös mm. muistelmia ja kuvia Eurajoen opistolta sekä ”Hansu” Lehtosen artikkeli ja kuvia Eurajoen kylähankkeesta ym. Kirjan hinta on 20 euroa ja sen myynti aloitetaan 70-vuotisjuhlissa.

Vuoden 2025 kartanoherra Jouni Laaksonen ja kartanonrouva Maarit Koivula, oikealla Pehtoori Terho Häkkinen Vuojoen kartanon pellolla.

Hannu Uusi-Uola esittelemässä säkkikuivuria japanilaiselle kuvausryhmälle.

www.eurajoenkotiseutuyhdistys.fi

Facebook: Eurajoen kotiseutuyhdistys ja Hevoskynnön SM-kisat

TERVETULOA
EURAJOEN KOTISEUTUYHDISTYKSEN
70-VUOTISJUHLIIN
SUNNUNTAINA 22.2.2026 KLO 14.00
EURAJOEN YHTEISKOULUN RUOKASALIIN.

JUHLAOHJELMASSA
MM.VALTIONEUVOS MATTI VANHASSEN JUHLAPUHE,
UUDEN KOTISEUTUMME EURAJOKI-KIRJAN JULKISTUS
SEKÄ RUOKAILU JA KAKKUKAHVIT.

LISÄTIETOA JA OHJEET ILMOITTAUTUMISESTA JUHLAAN
TULOSSA MYÖHEMMIN RAUMALAINEN.FI-LEHTEN,
YHDISTYKSEN KOTISIVULLE JA FACEBOOKIIN.

KOTISEUTUYHDISTYKSEN
JOULUPUURO JA SYYSKOKOUS
PE 21.11.2025 KLO 17.00
VÄLIMAAN TORPALLA (TARVOLANTIE 39)
TERVETULOA!!

Kotiseutuyhdistyksen väkeä tutustumassa Lohjan kirkkoon.

Useana vuonna kyntöihin osallistunut ja juontajanakin toiminut Miika Äfelt kisaamassa Paroonin ja Alisan kanssa.

Luvian kotiseutuyhdistyksen kuulumisia

Puheenjohtajan terveiset

Illat pimenevät, ilmat viilenevät ja Luvian kotiseutumuseon kesäkausi on päättynyt. Museon pihapiirissä järjestettiin menneenä kesänä useampia tapahtumia: kansallispukujen tuuletus ja kansanlaulukirkko Luviapäivänä, Lentävän puutarhan vierailu heinäkuussa ja Avoimet pihat – tapahtuma elokuussa. Ja tietysti museo oli avoinna joka torstai! Kävijöitä tapahtumat ja näyttelyt keräsivät yhteensä noin 300, mitä täytyy pitää melko mukavana määränä. Toki vierailijoita museolle mahtuisi enemmänkin ja toimintaa myös. Tänä vuonna sateinen alkukesä aiheutti muutaman todella hiljaisen torstain, mutta onneksi sää suosi sekä Luviapäivää että Avoimia pihoja. Yritämme edelleen keksiä keinoja museon aukiolon lisäämiseen ja erityisesti edes muutaman tunnin avoinna pitoon viikonloppuisin. Vapaaehtoiset museopäivystäjät voivat ilmoittautua!

Viime keväänä olimme toiveikkaina suunnittelemassa pärekattotalkoita fällpuarin huonokuntoisen katon korvaamiseksi. No, valitettavasti Museoviraston avustus ei osunut kohdallemme, ja työ jäi tekemättä. Mutta yritämme uudestaan ensi kesänä – avustusta haetaan taas, ja toivotaan, että rahaa riittää tällä kerralla myös meille. Kattohommat ovat ajankohtaisia muutenkin, sillä loppukesällä huomasimme, että päärakennuksen kuistin katto vuotaa. Syykin selvisi, ajan hammas on tehnyt tehtävänsä ja kuis-tin huopa- ja aluskate on uusittava. Talkooapukin kelpaa!

Talven aikana sekä syys- että kevätkaudella jatkamme kotiseutuiltoja Tasalan kahviossa. Molempina kausina järjestämme kolme luentoiltaa Luvian historian parissa.

Muisteluja ja keskustelua mahtuu jokaiseen iltaan myös.

Olemme avoimia uusille aiheille – jos mielessäsi on historiallinen tapahtuma tai ajanjakso Luvialla, josta haluaisit tietää lisää, niin ehdota meille! Yritämme kerätä tietoa ja jakaa sitä eteenpäin. Kotiseutuillat ovat tiistaisin alkaen klo 17.30. Valitettavasti tätä kirjoittaessa kevään päivämäärät eivät vielä ole tiedossa, mutta ne voi alkuvuodesta tarkistaa Eurajoen kunnan tapahtumakalenterista. Mainostamme iltoja myös Facebookissa ja Luvia Seoran nettisivuilla – ja nehan löytyvät osoitteesta www.luviaseor.com tai vaikka googlaamalla Luvia Seor.

Pakkasia odotellessa

Leena Koivisto

Luvia Seor ry, pj

Sinisessä kentässä kultainen kuunarilaiva

Kesällä 2025 Luvia Seora sai lahjoituksena muutama vuosi sitten edesmenneen Eeva Hermosen kesähuvilalta löytyneitä papereita. Näiden joukossa oli Eeva Hermosen isän, Heikki Hermosen kirjeitä ja luonnoksia koskien Luvian kunnan vaakunan suunnittelua. Dokumenteista selviää, ettei meille niin tutun, nykyisen Eurajoen kunnan vaakunan suunnittelu ollutkaan mikään ihan yksinkertainen juttu!

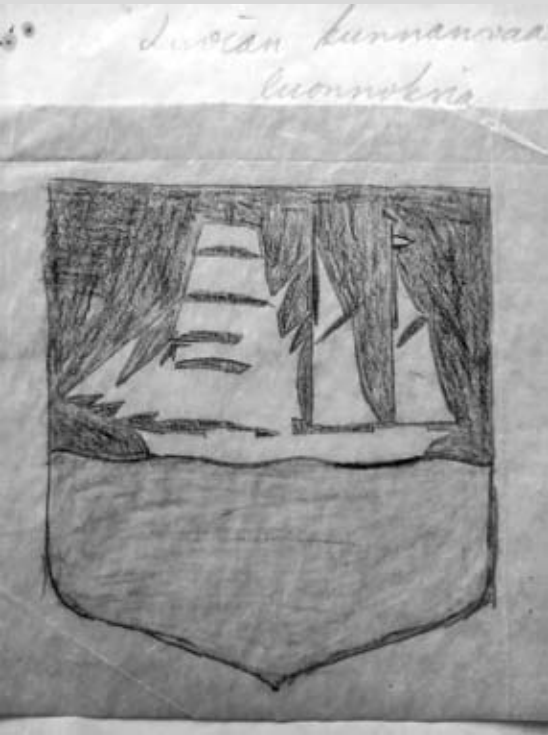
Alkujaan Suomessa ainoastaan kaupungeilla oli oikeus käyttää vaakunaa. Ajatus siitä, että kaikki kunnat voisivat hankkia oman vaakunan, syntyi toisen maailmansodan jälkeen kotiseutuliikkeen piirissä. Elettiin historiallista muros-kautta, Suomi oli toipumassa sodasta ja muuttoliikettä oli paljon, kun siirtoväkeä asutettiin. Kunnissa haluttiin löytää tapoja korostaa paikallista identiteettiä ja kotiseutuharrastus virisi voimakkaana. Kotiseututyölle oli saatu lisävaroja, kun suojeluskuntien ja Lotta Svärd-järjestöjen varoja oli siirretty muille yhdistyksille. Kunnallisvaakuna oli sopiva tunnus, jonka taakse paikkakunnan kotiseutuväki saattoi ryhmittyä. Vaakuna todettiin myös kunnallishallinnossa käyttökelpoiseksi tunnusmerkiksi, jolla voitiin korostaa kunnan itsenäistä arvoa.

Oikeus viralliseen vaakunaan kaikille kunnille luotiin vuonna 1949 lailla kunnanvaakunoista. Vaakunan valitsi kunnanvaltuusto ja valinnan vahvisti sisäasiainministeriö. Ennen vahvistusta tarvittiin Valtionarkiston lausunto, sillä vaakunat tuli laatia oikeaoppisesti heraldiikan sääntöjen mukaan. Eri kuntien vaakunoiden tuli lisäksi erota riittävästi toisistaan. Lain säätämistä seuraavien vuosien aikana vaakunoita vahvistettiin ripeästi ja viimeinenkin kunta, Kempele, sai oman vaakunansa vuonna 1969. Monessa kunnassa vaakunan suunnittelusta ja aiheesta järjestettiin paikkakuntalaisten kesken kilpailu. Esitettiin myös mielipide, että vaakunoiden suunnittelu ja graafinen muotoilu tulisi kokonaan jättää ammattilaisille. Heraldikan monimutkaiset säännöt kun eivät taipuneet kaikenlaisiin harrastelijoiden esittämiin aiheisiin. Loppujen lopuksi Suomessa kunnanvaakunoiden suunnittelu jäi varsin suppean joukon käsiin ja lähes 70 % vaakunoista onkin lähtöisin saman kolmen taiteilijan kynästä. Yhden vaakunan suunnittelijoita on vain nelisenkymmentä.

Luvialla vaakunan suunnittelu aloitettiin 1950-luvun alussa. Luvia Seoran saamista dokumenteista voidaan päätellä, että vaakunan tärkeimmäksi kuva-aiheeksi valikoitui nopeasti laiva, nimenomaan kuunari. Alkujaan vaakunan ideoijia lienee ollut useita, tärkeässä osassa tässäkin toimessa on ollut talousneuvos K.A. Homeri.

Varsinaiseksi suunnittelijaksi kuitenkin nimettiin Luvialla syntynyt ja kasvanut Heikki Hermonen, joka tuohon aikaan toimi Tampereen teknillisenä apulaiskaupunginjohtajana. Alkuun vaakunaan oli luonnosteltu useita värejä ja laivan lisäksi myös muita kuva-aiheita, ainakin kolmiapiloita. Asiantuntijalausunnossa helmikuussa 1952 kuitenkin suositeltiin korkeintaan kahden värin käyttöä ja luonoksen yksinkertaistamista. Vielä keväällä 1953 esiteltiin vaakunaehdotus, jossa ”sinisessä kentässä” seilaavan kultaisen kuunarilaivan alla oli ”aaltokoroinen kultainen tyviö” samaan tapaan kuin nykyisessä Merikarvian vaakunassa, joka oli vahvistettu jo helmikuussa 1951. Ehkä juuri vaakunoiden samankaltaisuuden vuoksi Luvian vaakunaa yksinkertaistettiin edelleen. Lopulta vaakuna hyväksyttiin käyttöön helmikuussa 1954. Vaakunaselityksen mukaan Luvian vaakunassa on sinisessä kentässä kultainen kolmi-mastoinen kuunarilaiva. Eurajoen ja Luvian yhdistymisen jälkeen vuonna 2017 vaakunasta tuli Eurajoen kunnan tunnus.

Leena Koivisto

Kuvassa vaakunaehdotuksen luonnos vuodelta 1953

Luvian kylänraitti 20-luvulla.
Luvia Seor arkisto.

Luvian 600-vuotista historiaa tutkimassa

Vuosi sitten kesällä Luvia Seoran hallituksen kokouksessa minulle esitettiin toive, että kotiseutuilloissa esittelisin Luvian maatalouden historian. Olinhan aikoinaan kirjoittanut MTK-Luvian historian. Idea oli muuten ihan kannatettava, mutta minulla oli yksi pieni hidaste; en tiennyt aiheesta oikeastaan mitään! Luvista ei ole kirjoitettu pitäjänhistoriakirjaa, joten kaikki 1900-lukua edeltävä tieto täytyisi kaivaa jostain arkistoista ja itse tutkia. Pitäisi opetella minulle ihan uppo-outoja asioita. Kaunokirjoitettua 1600-luvun ruotsin kieltäkin tarvitsisi osata. Ei tästä voi tulla mitään!

Mitäköhän nykynuori tekisi tässä tilanteessa? Menisi tietenkin nettiin googlaamaan. Jollain hassulla hakusalla törmäsin **Seppo Suvannon tekemään Satakunnan henkilötiedosto 1303-1571** -puhtaaksi kirjoitettuihin asikirjoihin. Joukossa oli myös Eurajoesta tehty tilaluettelo henkilötietoineen. Kurkkasin pdf-pumaskaan ja löysin sieltä Luviankin 49 tilan tiedot. En voi kuvailla elämystä, kun luin ensimmäistä kertaa tiedot omasta tilastani vuodelta 1540. Nyt löytyi viimeinkin silloisen isännän nimi, karjamäärä ja kylvöluettelo. Suvanto oli myös kirjannut

jännän oikeustapauksen tilaan liittyen. Kaikki tämä puhtaalla suomen kielellä! Nyt päästiin alkuun.

Talven aikana aloin kahlata urakalla aihetta sivuavia kirjoja läpi. Ulla Heinon Eurajoen historia osa 1 tuli alleviivaten luettua. Vaikka kirja aika taitavasti ja syystä jättää Luvian tiedot kertomatta, antaa se hyvät perustiedot 1500-1600-luvuista. Teoksessa on paljon hyviä vinkkejä mitä tutkia. Ruotsin kielikin täytyi kiltisti ottaa käyttöön, kun löysin **Digihakemisto.net** -sivuston. Siellä kaikki historiallinen aineisto on kirjoitettu ruotsiksi kaunokirjaimin tai harakanvarpain. **Riksarkivet**-sivuston hyödyntäminen vaati myös toisen kotimaisen käyttöä. Sieltä löysin Luvian perustamisasiakirjan hienosti digitoituna vuodelta 1420!

Kevään kotiseutuillassa aloitin Luvian historian kertomisen. Jotakuinkin päästiin 1500-luvulle, mutta syksyllä jatketaan tästä eteenpäin. Seoran nettivuilta näkee tilaisuuksien päivämäärät. Tervetuloa näihin iltoihin kuulemaan Luvian tarinasta lisää.

Matti Luotola

Luvia Seoran yhteyshenkilöitä:

Leena Koivisto, puheenjohtaja, 050 3052363, leenakoi@gmail.com

Matti Luotola, sihteeri, 040 5677673, matti.luotola@outlook.com

www.luviaseor.com

Julkaisijat: Eurajoen kotiseutuyhdistys ja Luvia Seor **Toimitus:** Leena Falttu ja Matti Luotola **Taitto:** Matti Luotola **Painatus:** TS-Grafi

Kannen kuva: Ferrari Fun Run -tapahtuman rasti. Kuvankäsittely Leena Falttu